

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1.) เพื่อศึกษาการบริการสุขภาพของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 2.) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 และ 3.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริการสุขภาพกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ในศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยเบาหวานที่ได้รับการบริการสุขภาพจากศูนย์สุขภาพชุมชนเครือข่ายของโรงพยาบาลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 198 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่เป็น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด Pearson's product moment correlation coefficient Spearman correlation coefficient และ Stepwise multiple regression analysis

ผลการวิจัยพบว่า การบริการสุขภาพของศูนย์สุขภาพชุมชน เครือข่ายของโรงพยาบาลกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ด้านการตรวจรักษาอยู่ในระดับสม่ำเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.85 (S.D.=0.20) ด้านการให้คำปรึกษา/สุศึกษา อยู่ในระดับสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 (S.D.=0.23) และด้านการติดตามเยี่ยมบ้าน ได้รับการติดตามเยี่ยมบ้าน ร้อยละ 69.70 และไม่ได้รับการติดตามเยี่ยมบ้าน ร้อยละ 30.30 ส่วนพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 (S.D.=0.17) เมื่อพิจารณาแยกรายด้าน พบว่า การควบคุมอาหารอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.62 (S.D.=0.28) การออกกำลังกาย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 (S.D.=0.42) การดูแลสุขภาพอนามัยร่างกาย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 (S.D.=0.29) การใช้ยา อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 (S.D.=0.20) การติดตามการรักษา อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 (S.D.=0.28) และการป้องกันภาวะแทรกซ้อน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 (S.D.=0.40)

การบริการสุขภาพที่มีผลกับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ได้รับการบริการจากศูนย์สุขภาพชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P\text{-value} < 0.001$) โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน มี 2 ตัวแปร เรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) ด้านการตรวจรักษา 2) ด้านการให้คำปรึกษา/สุศึกษา ทั้งนี้การบริการสุขภาพที่มีผลต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ได้ร้อยละ 13 ($R^2=0.130$)

The objectives of this research were to study 1) Health care services for type 2 diabetes mellitus (DM) 2) self-care behaviors of type 2 DM patients and 3) Relationships between health care services and self-care behaviors of type 2 DM patients. The study was conducted in the Primary Care Unit of Kantrawichai Hospital, Mahasarakham Province. The sample of 198 patients with type 2 DM was interviewed using structured questionnaire. The data was analyzed descriptive analysis and Pearson's product moment coefficient, Spearman correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results indicated that health care service for diagnosis and treatment was ranked as regular (mean = 2.85, S.D. = 0.02). Health education was at similar level of regular with the average of 2.82 (S.D. = 0.02). Home health care was received 69.70 % and non received 30.30 %. These type 2 DM patients were ranked as average for their overall self care behaviors (mean = 2.58, S. D. = 0.17). The diet control behavior was good (mean = 2.62, S.D. = 0.28), similar level with medication administration (mean = 2.87, S. D. = 0.28) and follow up for treatment (mean = 2.81, S.D. = 0.28). Exercise, personal hygiene, and prevention of complication were only practiced at average level (mean = 2.51; S.D. = 2.34; mean = 2.34, S.D. = 0.29 and mean = 2.50, S.D. = 0.40).

Health care services had significantly affected on self-care behavior of type 2 DM patients ($P < 0.001$). Could be list out in priority as follows : 1) Diagnosis and Treatment 2) Health education. All the variables, which influenced in this study could predict health care behaviors of type 2 diabetes mellitus with the accuracy of 13% ($R^2 = 0.130$)